

ПЛАТОН БІЛЕЦЬКИЙ

(Некролог)

5 травня 1998 року пішов з життя видатний вчений і художник, член-кореспондент НАН України, професор, доктор мистецтвознавства, лауреат Державної премії України ім. Т. Г. Шевченка Платон Білецький.

Платон Олександрович Білецький народився 8 листопада 1922 р. в Харкові в родині академіка Олександра Івановича Білецького. Атмосфера високої духовності й культури, що панувала в родині, сформувала світогляд і творчі зацікавлення майбутнього вченого.

Свій творчий шлях вчений розпочав як художник, навчаючись в Харківському художньому училищі, а згодом — Московському та Київському художніх інститутах. З 1957 р. Платон Білецький розпочинає працювати як вчений в галузі історії та теорії мистецтва. Саме в галузі науки ним зроблено визначний внесок в розбудову української культури, який сьогодні важко перебільшити. Амплітуда зацікавлень вченого була надзвичайно широка і різноманітна. У колі інтересів Платона Білецького, окрім українського, — мистецтво багатьох народів світу від сивої давнини до наших днів. Вийшла друком монографія “Китайское искусство” (1957), “Одержимый рисунком. Повесть о японском художнике Хокусаяе” (1979), роботи присвячені класикам західноєвропейського мистецтва — Рафаелю, Леонардо да Вінчі, Мікельанджело, Рембрандту.

Найбільший внесок вченого в галузі історії українського мистецтва. В 1959 р. виходить друком монографія про Г. І. Нарбута. Вчений фактично вперше відкрив для широкого загалу ім'я видатного

українського митця, яке довгий час викреслювалося з нашої культури. Видана 1958 р., його фундаментальна монографія, присвячена художникові, побудована на величезному фактологічному матеріалі, ще більше розширила наше уявлення про творчість видатного графіка Г. Нарбута.

Велику увагу вчений приділяв дослідженню образотворчого фольклору, з повнотою висвітливши таке художнє явище як народні картини типу “Козак Мамай”, розкривши їх неперехідну мистецьку цінність.

Глибокі дослідження вченого присвячені творчості Т. Г. Шевченка. В 1962 р. побачив світ його нарис “Шевченко в Києві”, згодом численні статті про великого художника. Велике фундаментальне дослідження про Шевченка-художника “Апостол України” побачило світ, на жаль, вже після смерті вченого.

Чи не найбільш вагомий доробок Платона Білецького — дві фундаментальні монографії (1969, 1971) про давній український портрет. Учений став першовідкривачем цієї сторінки українського національного мистецтва, охарактеризувавши український портретний живопис XVII—XVIII століть як непересічне художнє явище світового масштабу.

Платон Олександрович був невтомним педагогом, за 40 років виховав цілу плеяду кваліфікованих фахівців-мистецтвознавців, що працюють в численних музеях, вузах, наукових установах України, підготував ряд кандидатів та докторів наук.

Світла пам'ять про Платона Олександровича Білецького назавжди залишиться в наших серцях.